

Czwartek, 16 września 2021 r.

P9_TA(2021)0388

Uznanie przemocy ze względu na płeć za nową dziedzinę przestępczości wśród wymienionych w art. 83 ust. 1 TFUE

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 września 2021 r. zawierające zalecenia dla Komisji w sprawie uznania przemocy ze względu na płeć za nową dziedzinę przestępczości wśród wymienionych w art. 83 ust. 1 TFUE (2021/2035(INL))

(2022/C 117/09)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2 oraz art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 8, 10 i 19, art. 83 ust. 1 oraz art. 225 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 1–4, 6–8, 10–12, 21, 23–26, 47 i 49,
- uwzględniając sprawozdania z monitorowania poszczególnych krajów przedstawione przez Grupę Ekspertów do spraw Przeciwdziałania Przemocy wobec Kobiet i Przemocy Domowej,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 marca 2020 r. pt. „Unia równości: strategia na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025”,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 24 czerwca 2020 r. pt. „Strategia UE w zakresie praw ofiar (2020–2025)”,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 12 listopada 2020 r. pt. „Unia równości: strategia na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025”,
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z dnia 25 listopada 2020 r. pt. „Trzeci unijny plan działania w sprawie równości płci (GAP III) – Ambitny program na rzecz równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet w działaniach zewnętrznych UE”,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 24 marca 2021 r. pt. „Strategia UE na rzecz praw dziecka”,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 kwietnia 2021 r. pt. „Strategia UE w zakresie zwalczania handlu ludźmi na lata 2021–2025”,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, zastępującą decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW ⁽¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/99/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie europejskiego nakazu ochrony ⁽²⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającą normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującą decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW ⁽³⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 101 z 15.4.2011, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 338 z 21.12.2011, s. 2.

⁽³⁾ Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 57.

Czwartek, 16 września 2021 r.

- uwzględniając cel zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 5 dotyczący równości płci,
- uwzględniając Zalecenie Ogólne nr 33 Komitetu ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet z dnia 3 sierpnia 2015 r. w sprawie dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości,
- uwzględniając Zalecenie Ogólne nr 35 Komitetu ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet z dnia 14 lipca 2017 r. w sprawie przemocy wobec kobiet ze względu na płeć, aktualizujące Zalecenie Ogólne nr 19,
- uwzględniając opublikowane w 2014 r. sprawozdanie Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej pt. „Violence against women: an EU-wide survey” [Przemoc wobec kobiet. Badanie na poziomie Unii Europejskiej],
- uwzględniając opublikowane w 2021 r. sprawozdanie Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej pt. „Crime, safety and victims’ rights” [Przestępczość, bezpieczeństwo i prawa ofiar],
- uwzględniając europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,
- uwzględniając Konwencję Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej,
- uwzględniając deklarację pekińską i pekińską platformę działania, przyjęte podczas Czwartej Światowej Konferencji w sprawie Kobiet w dniu 15 września 1995 r., oraz późniejsze dokumenty końcowe przyjęte na posiedzeniach specjalnych Organizacji Narodów Zjednoczonych Pekin + 5 (2000 r.), Pekin + 10 (2005 r.), Pekin + 15 (2010 r.) i Pekin + 20 (2015 r.),
- uwzględniając glosariusz Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn,
- uwzględniając uzgodnione wnioski z sześćdziesiątej piątej sesji Komisji Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Statusu Kobiet, która odbyła się w dniach 15–26 marca 2021 r.,
- uwzględniając przepisy instrumentów prawnych Organizacji Narodów Zjednoczonych w dziedzinie praw człowieka, w szczególności dotyczących praw kobiet, oraz inne instrumenty Organizacji Narodów Zjednoczonych dotyczące przemocy wobec kobiet, w tym Deklarację Narodów Zjednoczonych o likwidacji przemocy wobec kobiet z dnia 20 grudnia 1993 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie priorytetów oraz zarysu ram nowej polityki UE w dziedzinie walki z przemocą wobec kobiet ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 lutego 2014 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej ⁽⁶⁾,
- uwzględniając rezolucję z dnia 13 lutego 2019 r. w sprawie pogorszenia sytuacji w zakresie praw kobiet i równouprawnienia w UE ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie przystąpienia UE do konwencji stambulskiej i innych środków przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć ⁽⁸⁾,

⁽⁴⁾ Dz.U. C 296 E z 2.10.2012, s. 26.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 285 z 29.8.2017, s. 2.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 337 z 20.9.2018, s. 167.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 449 z 23.12.2020, s. 102.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 232 z 16.6.2021, s. 48.

Czwartek, 16 września 2021 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie faktycznego zakazu aborcji w Polsce ⁽⁹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie perspektywy płci w okresie kryzysu związanego z COVID-19 oraz w okresie pokryzysowym ⁽¹⁰⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz równouprawnienia płci ⁽¹¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 lutego 2021 r. w sprawie wdrożenia dyrektywy 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar ⁽¹²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 lutego 2021 r. w sprawie przyszłych wyzwań w dziedzinie praw kobiet w Europie po ponad 25 latach od uchwalenia deklaracji pekińskiej i pekińskiej platformy działania ⁽¹³⁾,
 - uwzględniając konkluzje Rady w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa opublikowane dnia 10 grudnia 2018 r.,
 - uwzględniając notę Organizacji Narodów Zjednoczonych pt. „COVID-19 and Ending Violence Against Women and Girls” [COVID-19 a położenie kresu przemocy wobec kobiet i dziewcząt], opublikowaną w 2020 r. ⁽¹⁴⁾,
 - uwzględniając opinię prawną rzecznika generalnego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przedstawioną dnia 11 marca 2021 r. w sprawie Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, mającą na celu wyeliminowanie niepewności prawnej dotyczącej możliwości i sposobu podpisania i ratyfikowania przez Unię tej konwencji ⁽¹⁵⁾,
 - uwzględniając art. 47 i 54 Regulaminu,
 - uwzględniając wspólne posiedzenia Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia zgodnie z art. 58 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A9-0249/2021),
- A. mając na uwadze, że równość kobiet i mężczyzn jest centralną wartością Unii zapisaną w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i uznaną w art. 23 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”); mając na uwadze, że prawo do równego traktowania i niedyskryminacji stanowi prawo podstawowe zapisane w Traktatach i Karcie; mając na uwadze, że wyeliminowanie przemocy mężczyzn wobec kobiet i dziewcząt stanowi warunek niezbędny do osiągnięcia prawdziwej równości kobiet i mężczyzn;
- B. mając na uwadze, że art. 8 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) zobowiązuje Unię do tego, by we wszystkich swoich działaniach zmierzała do zniesienia nierówności oraz wspierania równości mężczyzn i kobiet;
- C. mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć, zarówno w internecie, jak i poza nim, oraz brak dostępu do odpowiedniej ochrony są najjaskrawszym przejawem dyskryminacji ze względu na płeć i stanowią naruszenie zapisanych w Karcie praw podstawowych, takich jak prawo do poszanowania godności ludzkiej, prawo do życia, prawo do integralności fizycznej i psychicznej, zakaz tortur i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karan, zakaz niewolnictwa i pracy przymusowej, prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego oraz prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego;
- D. mając na uwadze, że zgodnie z art. 83 ust. 1 akapit trzeci TFUE w zależności od rozwoju przestępczości Rada może przyjąć decyzję określającą inne dziedziny szczególnie poważnej przestępczości o wymiarze transgranicznym, w związku z rodzajem lub skutkami takich przestępstw lub ze szczególną potrzebą wspólnego ich zwalczania;

⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0336.

⁽¹⁰⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0024.

⁽¹¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0025.

⁽¹²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0041.

⁽¹³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0058.

⁽¹⁴⁾ <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2020/04/issue-brief-covid-19-and-ending-violence-against-women-and-girls>

⁽¹⁵⁾ <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=238745&doclang=pl>

Czwartek, 16 września 2021 r.

- E. mając na uwadze, że przyjmując taką decyzję na mocy art. 83 ust. 1 akapit trzeci TFUE, Rada stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego;
- F. mając na uwadze, że Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE) oraz Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (zwana dalej „konwencją stambulską”) definiują przemoc wobec kobiet ze względu na płeć jako przemoc skierowaną przeciwko kobiecie ponieważ jest kobietą lub przemoc, która dotyka kobiety w nieproporcjonalnie większym stopniu; mając na uwadze, że „przemoc wobec kobiet” oznacza każdy akt przemocy ze względu na płeć, który powoduje lub może prowadzić do fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej szkody lub cierpienia kobiet, w tym również groźby takich aktów, przymus lub arbitralne pozbawianie wolności, zarówno w życiu publicznym, jak i prywatnym;
- G. mając na uwadze, że osoby LGBTQI+ są również ofiarami przemocy ze względu na płeć z powodu swojej płci, tożsamości płciowej, ekspresji płciowej i cech płciowych;
- H. mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć wobec osób LGBTQI+ obejmuje przemoc fizyczną, przemoc psychologiczną, przymusowe małżeństwa, przemoc seksualną, w tym gwałt „korekcyjny” i molestowanie seksualne, okaleczanie narządów płciowych kobiet i osób interseksualnych, przymusową sterylizację osób transpłciowych i interseksualnych, tzw. przestępstwa „honorowe”, terapię konwersyjną, mowę nienawiści zarówno w internecie, jak i poza nim, nękanie i molestowanie, ubóstwo społeczno-ekonomiczne oraz akty przemocy zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym;
- I. mając na uwadze, że zgodnie z konwencją stambulską płeć społeczno-kulturową definiuje się jako „społecznie skonstruowane role, zachowania, działania i atrybuty, które dane społeczeństwo uznaje za odpowiednie dla kobiet lub mężczyzn”, co przypomina, że wiele form przemocy wobec kobiet wynika z nierówności między kobietami a mężczyznami, jeśli chodzi o władzę;
- J. mając na uwadze, że wyrażenie „w całej ich różnorodności” używane w niniejszej rezolucji przypomina o stanowisku, zgodnie z którym kobiety, mężczyźni i osoby niebinarne należą do kategorii niejednorodnych, w tym między innymi ze względu na rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną, tożsamość płciową, ekspresję płciową lub cechy płciowe, stan zdrowia, stan cywilny, status migranta lub uchodźcy; mając na uwadze, że wyrażenie to potwierdza zobowiązanie do niepozostawiania nikogo w tyle i do osiągnięcia równego pod względem płci wymiaru Europy dla wszystkich; mając na uwadze, że bez podejścia interseksjonalnego nie da się poczynić prawdziwych postępów w zakresie równouprawnienia płci;
- K. mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć jest zakorzeniona w stereotypach dotyczących płci, strukturach heteropatriarchalnych i asymetriach władzy oraz nierównościach o charakterze strukturalnym i instytucjonalnym; mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć dotyczy wszystkich obszarów społeczeństwa;
- L. mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć jest wymierzona w kobiety i dziewczęta w całej ich różnorodności oraz osoby LGBTQI+, stymulowana żądzą ukarania osób postrzeganych jako wykraczające poza społeczne normy hierarchii płci, ekspresji płciowej i binarnych systemów podziału płci; mając na uwadze, że celem przemocy ze względu na płeć jest ustanowienie, narzucenie lub utrwalenie nierówności płci oraz wzmocnienie norm i stereotypów dotyczących płci;
- M. mając na uwadze, że EIGE definiuje kobietobójstwo jako zabójstwo kobiet i dziewcząt ze względu na ich płeć; mając na uwadze, że kobietobójstwo może przybierać rozmaite formy, w tym morderstw kobiet w wyniku przemocy w związkach intymnych, zabójstw kobiet i dziewcząt ze względu na ich płeć, orientację seksualną, tożsamość płciową, ekspresję płciową lub cechy płciowe, a także okaleczania narządów płciowych kobiet i osób interseksualnych oraz tzw. „zabójstw honorowych”; mając na uwadze, że kobietobójstwo stanowi skrajny przejaw istniejących form przemocy wobec kobiet i ostateczny akt przemocy doświadczanej w nieustannej spirali przemocy; mając na uwadze, że wiele rodzajów kobietobójstwa nie jest uwzględnianych w oficjalnych danych liczbowych i pozostaje niezauważonych;
- N. mając na uwadze, że narażenie na akty przemocy w związkach intymnych, tak fizycznej, jak i seksualnej lub psychologicznej, ma poważny wpływ na dzieci i utrwała nadużycia w kolejnych pokoleniach, ponieważ dzieci będące świadkami przemocy w związkach intymnych wobec matki lub jednego z rodziców z większym prawdopodobieństwem doświadczą takiej przemocy w późniejszym życiu, zarówno w charakterze ofiar, jak i sprawców; mając na uwadze, że przepisy chroniące godność dziecka i uznające dziecko jako ofiarę w takich przypadkach odgrywają kluczową rolę w ochronie zarówno kobiet, jak i dzieci będących ofiarami; mając na uwadze, że przepisy dotyczące pieczy nad dzieckiem należy opracowywać w sposób uniemożliwiający przyznanie prawa pieczy nad dzieckiem sprawcom przemocy w związkach intymnych;

Czwartek, 16 września 2021 r.

- O. mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć obejmuje różne typy przemocy, w tym przemoc w związkach intymnych i przemoc domową; mając na uwadze, że EIGE, podobnie jak konwencja stambulska, definiuje przemoc domową jako wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, niezależnie od biologicznych lub prawnych powiązań rodzinnych, lub między byłymi lub obecnymi małżonkami lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą miejsce zamieszkania, czy nie;
- P. mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć w internecie i molestowanie seksualne w internecie mają charakter transgraniczny; mając na uwadze, że przemoc przybierająca postać cyberprzemocy, w tym molestowanie w internecie, nękanie w internecie, cyberstalking, seksistowska mowa nienawiści, ujawnianie zdjęć o treściach seksualnych bez zgody, upublicznianie danych osobowych w celu dręczenia, kradzież tożsamości lub hakowanie w nieproporcjonalny sposób dotyczący kobiety i dziewczęta;
- Q. mając na uwadze, że przemoc wobec kobiet i dziewcząt stanowi jedno z najbardziej rozpowszechnionych naruszeń praw kobiet w Europie; mając na uwadze, że badania prowadzone przez Unię wykazały, że jedna na trzy kobiety w Unii (co stanowi 62 mln kobiet) po ukończeniu 15. roku życia doświadczyła w swoim życiu przemocy fizycznej lub seksualnej, a co druga kobieta (55 %) doświadczyła molestowania seksualnego; mając na uwadze, że Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) podaje, że na całym świecie prawie jedna trzecia kobiet (27 %) w wieku 15–49 lat pozostających w związku zgłosiła, że padła ofiarą jakiejś formy przemocy fizycznej lub seksualnej ze strony partnera; mając na uwadze, że WHO podaje, że sprawcami aż 38 % wszystkich morderstw kobiet na świecie są ich partnerzy;
- R. mając na uwadze, że brakuje aktualnych, kompleksowych i porównywalnych zdezagregowanych danych dotyczących wszystkich form przemocy ze względu na płeć w całej Unii; mając na uwadze, że brak porównywalnych danych wynika również z braku harmonizacji definicji związanych z przemocą ze względu na płeć; mając na uwadze, że kompleksowe i porównywalne zdezagregowane dane są nieodzowne do dokumentowania przemocy ze względu na płeć oraz jej przyczyn; mając na uwadze, że Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej opublikowała swoje ostatnie badanie na temat przemocy wobec kobiet w 2014 r., a nowsze dane nie są dostępne;
- S. mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć powoduje ogromne koszty dla europejskich społeczeństw, zarówno pod względem utraty produkcji gospodarczej, jak i świadczenia usług, w tym opieki zdrowotnej, usług prawnych, społecznych i specjalistycznych; mając jednak na uwadze, że najwyższe koszty ponoszą ofiary przemocy ze względu na płeć, które muszą trwale żyć z emocjonalnym piętnem tych traumatycznych doświadczeń; mając na uwadze, że działania Unii powinny kierować się dobrem ofiar przemocy ze względu na płeć;
- T. mając na uwadze, że na skutek kryzysu związanego z COVID-19 nastąpił dramatyczny wzrost liczby przypadków przemocy ze względu na płeć, zwłaszcza przemocy w związkach intymnych, w tym przemocy fizycznej i psychologicznej, kontroli przemocowej i przemocy w internecie; mając na uwadze, że europejskie państwa członkowskie Światowej Organizacji Zdrowia odnotowały 60-procentowy wzrost liczby zgłoszeń alarmowych od kobiet doświadczających przemocy ze strony partnera; mając na uwadze, że środki izolacji utrudniły ofiarom przemocy w związkach intymnych zwrócenie się o pomoc, ponieważ często przebywają one w izolacji ze sprawcami i mają ograniczony dostęp do usług wsparcia, a niewystarczające struktury i zasoby wsparcia pogłębiły tę już istniejącą „ukrytą” pandemię;
- U. mając na uwadze, że edukacja ma do odegrania kluczową rolę w zapobieganiu przemocą ze względu na płeć, w szczególności przez kwestionowanie negatywnych norm społecznych będących siłą napędową tego zjawiska oraz wspieranie młodzieży w rozpoznawaniu aktów tej przemocy, reagowaniu na nie i zapobieganiu im;
- V. mając na uwadze utrzymujący się niski poziom zgłaszania przypadków przemocy ze względu na płeć w Unii; mając na uwadze, że dwie trzecie ofiar przemocy ze względu na płeć nie zgłasza przypadków tej przemocy władzom⁽¹⁶⁾;
- W. mając na uwadze, że według EIGE wtórna wiktymizacja, zwana również rewiktymizacją, występuje wtedy, gdy ofiara doznaje dalszych szkód nie bezpośrednio na skutek czynu zabronionego, lecz ze względu na sposób postępowania instytucji i innych osób z ofiarą; mając na uwadze, że według EIGE „wtórna wiktymizacja może być powodowana na przykład wielokrotnym kontaktem ofiary ze sprawcą, wielokrotnymi przesłuchaniami w zakresie tych samych faktów, stosowaniem nieodpowiedniego języka lub nietaktownymi uwagami wszystkich osób mających kontakt z ofiarami”;

⁽¹⁶⁾ <https://www.unwomen.org/en/what-we-do/ending-violence-against-women/facts-and-figures>

Czwartek, 16 września 2021 r.

- X. mając na uwadze, że aktów przemocy ze względu na płeć mogą dokonywać osoby znajdujące się w pozycji władzy związanej ze sprawowaniem nadzoru, w tym w zakładach karnych, placówkach zdrowia psychicznego, ośrodkach detencyjnych, placówkach opieki społecznej i obozach dla uchodźców; mając na uwadze, że przeludnienie, wysoki poziom stresu i brak prywatności również mogą prowadzić do przemocy ze względu na płeć; mając na uwadze, że dopilnowanie, by funkcjonariusze policji zostali specjalnie wyszkoleni, tak by nabyli umiejętności miękkich polegających na uważnym wysłuchaniu, zrozumieniu wszystkich kobiet, które doświadczyły przemocy ze względu na płeć, i okazywaniu im szacunku, może przyczynić się do zaradzenia problemowi niskiego poziomu zgłaszania, rewiktymizacji oraz do stworzenia bezpieczniejszego środowiska dla osób, które doświadczyły przemocy ze względu na płeć;
- Y. mając na uwadze, że zapewnienie przystępnego cenowo i bezpiecznego dostępu do niezależnego wymiaru sprawiedliwości jest niezbędne dla promowania bezpieczniejszego środowiska dla wszystkich osób, które doświadczyły przemocy ze względu na płeć; mając na uwadze, że skuteczne rozwiązanie problemu przemocy ze względu na płeć wiąże się z ustanowieniem programów szkoleń dla zaangażowanych w ten proces specjalistów, takich jak pracownicy społeczni, podmioty świadczące opiekę zdrowotną, funkcjonariusze organów ścigania, osoby zatrudnione w wymiarze sprawiedliwości, aby potrafili identyfikować przemoc ze względu na płeć, podejmować w związku z nią stosowne działania i reagować na nią;
- Z. mając na uwadze, że poziom karalności sprawców przemocy wobec kobiet, w szczególności przemocy seksualnej, w tym gwałtu i napaści na tle seksualnym, jest niedopuszczalnie niski we wszystkich państwach członkowskich, co ukazuje systematyczne braki w sposobie postępowania organów ścigania w odniesieniu do przemocy ze względu na płeć, oraz mając na uwadze, że sytuacja ta skutkuje następnie rozpowszechnieniem kultury bezkarności i wywiera istotny negatywny wpływ na równouprawnienie płci i zwalczanie przemocy ze względu na płeć;
- AA. mając na uwadze, że przemoc seksualna stanowi element nieustannej spirali dyskryminacji i przemocy ze względu na płeć, które mają ścisły związek z utrzymującymi się nierównościami i szerszymi atakami na równouprawnienie płci oraz prawa człowieka kobiet i dziewcząt;
- AB. mając na uwadze, że konwencja stambulska stanowi najbardziej wszechstronny instrument w Europie służący zwalczaniu określonych form przemocy mężczyzn wobec kobiet i dziewcząt oraz przemocy domowej; mając na uwadze, że konwencja stambulska ustanawia kompleksowe ramy środków prawnych i politycznych służących zapobieganiu takiej przemocy, wspieraniu ofiar i karaniu sprawców;
- AC. mając na uwadze, że kampanie dezinformacyjne podważające równość płci blokują też postęp w kwestii eliminacji przemocy wobec kobiet, jak miało to miejsce w odniesieniu do konwencji stambulskiej, budząc sprzeciw opinii publicznej i prowadząc do godnych ubolewania decyzji politycznych w niektórych państwach członkowskich;
- AD. mając na uwadze, że konwencję stambulską podpisały wszystkie państwa członkowskie, a 21 dokonało jej ratyfikacji; mając na uwadze, że Bułgaria, Czechy, Węgry, Łotwa, Litwa i Słowacja nie ratyfikowały jeszcze konwencji stambulskiej; mając na uwadze oświadczenie Polski dotyczące zamiaru wypowiedzenia konwencji stambulskiej; mając na uwadze niechlubny precedens w postaci wypowiedzenia konwencji stambulskiej przez Turcję; mając na uwadze, że Unia nie ratyfikowała jeszcze konwencji stambulskiej;
- AE. mając na uwadze, że naruszenia praw kobiet mają charakter międzynarodowy, ogólnoeuropejski i transgraniczny; mając na uwadze, że kobiety i dziewczęta w Europie oraz inne ofiary przemocy ze względu na płeć nie są objęte takim samym poziomem ochrony przed przemocą w Unii ze względu na różnice między krajowymi ramami legislacyjnymi oraz mechanizmami ochrony i zapobiegania;
- AF. mając na uwadze, że działania Unii mające na celu wyeliminowanie przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz innych form przemocy ze względu na płeć wymagają, aby Komisja prowadziła kilka równoległych akcji, zarówno ustawodawczych, jak i nieustawodawczych, w tym przedstawiła wniosek w sprawie określenia przemocy ze względu na płeć jako dziedziny przestępczości spełniającej kryteria określone w art. 83 ust. 1 TFUE, a jednocześnie przedstawiła wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie przemocy ze względu na płeć, przyjmując ten artykuł za podstawę prawną;
- AG. mając na uwadze, że zwalczanie przemocy ze względu na płeć stanowi kluczowy priorytet unijnej strategii na rzecz równouprawnienia płci oraz działań zewnętrznych Unii; mając na uwadze, że w swoim programie prac na 2021 r. Komisja zapowiedziała nowy wniosek ustawodawczy mający na celu zapobieganie przemocy ze względu na płeć i zwalczanie jej w oparciu o art. 82, 83 i 84 TFUE, a także specjalny wniosek w sprawie rozszerzenia zawartego w art. 83 ust. 1 akapit drugi TFUE wykazu dziedzin szczególnie poważnej przestępczości o wymiarze transgranicznym, tak aby uwzględnić w nim wszelkie formy przestępstw z nienawiści i mowę nienawiści; mając na uwadze, że zwalczanie przemocy ze względu na płeć stanowi jeden z priorytetów przewodniczącej Komisji ⁽¹⁷⁾;

(17) https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_en_0.pdf

Czwartek, 16 września 2021 r.

Przyczyny i skutki przemocy ze względu na płeć oraz zapewnienie całościowego podejścia do zapobiegania tej przemocy

1. potępia wszelkie formy przemocy wobec kobiet i dziewcząt w całej ich różnorodności oraz inne formy przemocy ze względu na płeć, takie jak przemoc wobec osób LGBTIQ+ ze względu na płeć, tożsamość płciową, ekspresję płciową lub cechy płciowe, które to zjawiska uznaje się za odnoszące się do różnych aktów przemocy zarówno w internecie, jak i poza nim, które prowadzą, lub mogą prowadzić, do powstania szkody fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej lub cierpienia;
2. podkreśla, że ze względu na środki izolacji i ograniczania kontaktów personalnych w okresie pandemii COVID-19 zaobserwowano niepokojący wzrost liczby przypadków przemocy ze względu na płeć, której ofiarą padają kobiety i dziewczęta w całej Unii, w tym przemocy w związkach intymnych, przemocy fizycznej, seksualnej, ekonomicznej i psychologicznej, kontroli przemocowej i cyberprzemocy, co powoduje ogromne zapotrzebowanie na usługi wsparcia dla ofiar;
3. nalega, aby w kontekście przemocy wobec kobiet definicja „kobiet” obejmowała dziewczęta poniżej 18. roku życia;
4. potępia kobietobójstwo jako najbardziej skrajną formę przemocy ze względu na płeć wobec kobiet i dziewcząt; podkreśla, że kobietobójstwo stanowi bardzo poważne naruszenie praw człowieka i że na poziomie Unii należy opracować plan zapobiegania przemocy i zwalczania jej, a także wykrywania sytuacji zagrożenia oraz wspierania i ochrony ofiar;
5. podkreśla, że przemoc wobec kobiet i inne formy przemocy ze względu na płeć są nadal objęte milczeniem, a są wynikiem ciągle dającego się zauważyć historycznie nierównego dostępu do władzy i środków, a także nierównego ich podziału, co doprowadziło do zdominowania i dyskryminacji kobiet przez mężczyzn, a także przemocy skierowanej przeciwko osobom LGBTIQ+ mającej przemożny wpływ na ofiary tej przemocy, ich rodziny i społeczności;
6. z zadowoleniem przyjmuje ruch #MeToo, będący symbolem głosu kobiet łamiących mur milczenia wokół molestowania seksualnego i przemocy seksualnej wobec kobiet w całej ich różnorodności we wszystkich grupach wiekowych, sektorach i lokalizacjach; potępia fakt, że w niektórych państwach ofiary molestowania seksualnego i przemocy seksualnej coraz częściej są oskarżane o zniesławienie, a nawet na tej podstawie skazywane, co prowadzi do powstania efektu mrożącego, rewiktyimizacji i uciszania kobiet, które odważą się mówić o tym, co je spotkało;
7. uznaje, że postępy poczynione w kierunku równości są wynikiem trudnej feministycznej walki z globalnym uciskiem kobiet i dziewcząt;
8. podkreśla, że sytuację tę pogarszają nierówności społeczne i gospodarcze, a także znaczne zmniejszenie dostępnego finansowania, zwłaszcza w czasach kryzysów, które doprowadziły do różnic w wynagrodzeniach i emeryturach kobiet i mężczyzn, feminizacji niepewnego zatrudnienia i do bardziej niestabilnych warunków życia kobiet; podkreśla, że te nierówności i zaburzenia równowagi władzy mają charakter przekrojowy i globalny, są powszechne na całym terytorium Unii i nie ograniczają się do konkretnych państw członkowskich;
9. podkreśla, że sztywne normy dotyczące płci oparte na stereotypach patriarchalnych przyczyniają się do dyskryminacji i podległości kobiet, w tym lesbijek, kobiet biseksualnych, transpłciowych i interseksualnych, prowadzą do większego narażenia na przemoc ze względu na płeć osób, które nie wpisują się w te stereotypy, a także przyczyniają się do niewidoczności przemocy doświadczanej przez gejų oraz mężczyzn biseksualnych i interseksualnych;
10. podkreśla znaczenie uwzględnienia i promowania – w drodze edukacji – równego statusu i stosunków władzy między mężczyznami i kobietami oraz między chłopcami i dziewczętami oraz wyeliminowania uprzedzeń i związanych z płcią stereotypów prowadzących do szkodliwych norm społecznych dotyczących płci; ubolewa z powodu wysokiej liczby przypadków przemocy skierowanej przeciwko kobietom w całej ich różnorodności, w tym przeciwko lesbijkom, kobietom biseksualnym, transpłciowym, a także osobom transpłciowym, interseksualnym i niebinarnym;
11. podkreśla szeroki zakres skutków psychicznych, jakie przemoc ze względu na płeć wywołuje u ofiar, łącznie ze stresem, poczuciem braku bezpieczeństwa lub bezbronności, problemami z koncentracją, niepokojem, atakami paniki, izolacją społeczną, niską samooceną, depresją, zespołem stresu pourazowego, brakiem zaufania i poczuciem kontroli, a także strachem, lub nawet myślami samobójczymi; podkreśla znaczenie świadczenia usług w zakresie zdrowia psychicznego dla ofiar tych przestępstw – usług, które często są również świadczone przez organizacje pozarządowe i podmioty społeczeństwa obywatelskiego;
12. przypomina, że przemoc ze względu na płeć ma również skutki społeczne, gospodarcze i demokratyczne, takie jak brak dostępu do zatrudnienia, izolacja, wycofanie z życia publicznego lub pozbawienie środków materialnych lub finansowych, które to skutki wzmacniają niekorzystną pozycję kobiet; podkreśla, że przemoc ze względu na płeć jest stosowana jako forma kontroli przemocowej nad kobietami, która uniemożliwia równość kobiet i mężczyzn, mobilność społeczną, upodmiotowienie ekonomiczne kobiet i wykonywanie przez nie praw przysługujących im jako obywatelkom Unii, w tym pełne uczestnictwo w życiu obywatelskim i swobodny rozwój własnego życia bez doświadczania przemocy;

Czwartek, 16 września 2021 r.

13. podkreśla szkodliwe skutki ekonomiczne, jakie przemoc ze względu na płeć i wynikające z niej problemy w zakresie zdrowia psychicznego mogą mieć dla ofiar, w tym ich zdolności do poszukiwania zatrudnienia, a także obciążenie finansowe, jakie ponoszą w związku z podjęciem kroków prawnych, oraz zwraca uwagę, że szacowane roczne koszty społeczne związane z przemocą ze względu na płeć (290 mld EUR, przy czym koszty cybernękania i cyberstalkingu osiągnęły kwotę między 49 a 89,3 mld EUR) przekraczają szacowane roczne koszty szczególnie poważnych przestępstw wymienionych w art. 83 ust. 1 akapit drugi TFUE⁽¹⁸⁾;

14. podkreśla, że konwencja stambulska pozostaje międzynarodowym standardem i kluczowym narzędziem eliminowania przemocy ze względu na płeć dzięki stosowaniu całościowego i skoordynowanego podejścia, które stawia prawa ofiar w centrum uwagi i zajmuje się tymi kwestiami z wielu perspektyw; ponawia swój apel o zakończenie procesu ratyfikacji konwencji stambulskiej przez Unię w oparciu o szeroką akcesję oraz podkreśla wagę ratyfikacji konwencji przez Bułgarię, Czechy, Węgry, Łotwę, Litwę i Słowację; z zaniepokojeniem odnotowuje podejmowane w niektórych państwach członkowskich próby rozpowszechniania dezinformacji na temat konwencji stambulskiej, takie jak zaprzeczanie istnieniu przemocy ze względu na płeć; potępia coraz większe upowszechnienie się takiej dezinformacji w Europie, które przyczynia się do trudności związanych z ochroną praw kobiet;

15. zwraca uwagę, że konwencję stambulską należy rozumieć jako minimalną normę na rzecz wyeliminowania przemocy ze względu na płeć oraz że Unia powinna dążyć do jeszcze bardziej zdecydowanych i skuteczniejszych środków ustawodawczych w tej kwestii; przypomina, że takie nowe środki ustawodawcze powinny być w każdym wypadku spójne z prawami i obowiązkami określonymi w konwencji stambulskiej i stanowić dopełnienie procesu jej ratyfikacji; wzywa państwa członkowskie, by uwzględniły zalecenia Grupy Ekspertów do spraw Przeciwdziałania Przemocy wobec Kobiet i Przemocy Domowej i udoskonaliły swoje ustawodawstwo krajowe w celu jego lepszego dostosowania do postanowień konwencji stambulskiej z myślą o zapewnieniu właściwego wdrożenia i egzekwowania;

16. zwraca uwagę, że ataki na prawa kobiet i dziewcząt i równouprawnienie płci negatywnie wpływają na zwalczanie przemocy ze względu na płeć; potępia działania ruchów antygenderowych i antyfeministycznych w Europie i na świecie, które systematycznie atakują prawa kobiet i osób LGBTQ+, w tym prawa seksualne i reprodukcyjne, oraz których celem jest uchylenie obowiązujących przepisów zapewniających ich ochronę, co zagraża poszanowaniu praw człowieka i praworządności; potępia wszelką dezinformację umyślnie rozpowszechnianą na temat konwencji stambulskiej oraz innych narzędzi i inicjatyw na rzecz zwalczania przemocy wobec kobiet w Unii, gdyż dezinformacja ta utrudnia ochronę kobiet przed przemocą; wzywa Komisję do dopilnowania, by organizacje społeczeństwa obywatelskiego otrzymujące wsparcie i finansowanie z Unii nie promowały dyskryminacji ze względu na płeć;

17. wzywa Komisję do zwiększenia i zagwarantowania długoterminowego finansowania przeznaczonego na zapobieganie przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz innym formom przemocy ze względu na płeć i zwalczanie ich za pośrednictwem programu „Obywatele, równość, prawa i wartości”, w tym wsparcia dla organizacji schronisk i innych organizacji społeczeństwa obywatelskiego prowadzących działalność w tym obszarze; podkreśla znaczenie zastosowania punktów odniesienia i wskaźników w celu pomiaru postępów;

18. podkreśla istnienie istotnych różnic między definicją prawną i traktowaniem przemocy ze względu na płeć w poszczególnych państwach członkowskich; zwraca uwagę, że sytuacja ta znacznie utrudnia realizację działań ustawodawczych Unii mających na celu zwalczanie przemocy ze względu na płeć, w tym dyrektyw 2012/29/UE, 2011/36/UE i 2011/99/UE;

19. podkreśla znaczenie działań zapobiegawczych na rzecz zwalczania przemocy wobec kobiet i dziewcząt; zauważa, że w ramach tych działań potrzebne jest bardziej skoncentrowane podejście w całym wymiarze sprawiedliwości oraz w szkołach i opiece zdrowotnej w celu minimalizowania ryzyka przemocy i zapobiegania jej;

20. domaga się działań mających na celu zajęcie się podstawowymi przyczynami różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn, w tym przeciwdziałania seksizmowi, patriarchalnym normom, stereotypom i wartościom dotyczącym płci; ubolewa z powodu braku badań i wiedzy będących fundamentem skutecznego kształtowania polityki i stanowienia prawa w obszarze zapobiegania przemocy ze względu na płeć; wzywa zatem EIGE i Eurostat do działania jako ośrodki wiedzy w dziedzinie przemocy wobec dziewcząt w Unii; podkreśla, że przemoc mężczyzn wobec kobiet zaczyna się od przemocy chłopców wobec dziewcząt; w związku z tym uważa, że działania zapobiegawcze należy rozpocząć w młodym wieku; podkreśla, że równouprawnienie płci powinno zajmować centralne miejsce w edukacji i apeluje o środki edukacyjne skierowane do młodych ludzi i realizowane wraz z nimi, w tym informacje dostosowane do wieku, kompleksową edukację

⁽¹⁸⁾ Przejściowa ocena europejskiej wartości dodanej (EAVA) EPRS w zakresie przemocy ze względu na płeć, s. 35.

Czwartek, 16 września 2021 r.

seksualną, rozwój relacji bez przemocy, szkolenia w zakresie samoobrony kobiet w kontekście wdrażania art. 12 ust. 6 konwencji stambulskiej i pkt 125 lit. g) celu strategicznego D.1 pekińskiej platformy działania, a także bardziej ogólne działania na rzecz zwalczania segregacji, nierówności płci i dyskryminacji;

21. podkreśla, że ataki na prawa kobiet i równouprawnienie płci często stanowią jeden z wymiarów szerszego zjawiska, jakim jest pogorszenie stanu demokracji, praworządności i praw podstawowych, a w związku z tym wzywa Komisję i Radę do uwzględnienia naruszeń praw kobiet i osób LGBTIQ+ w kontekście trwających postępowań na mocy art. 7 TUE;

22. podkreśla, że niezbędne są ogólnounijne kampanie uświadamiające, obejmujące informacje mające na celu kształtowanie wiedzy młodszych obywateli Unii w dziedzinie równości płci oraz na temat skutków przemocy ze względu na płeć w internecie i poza nim, które to kampanie wspierałyby wysiłki na rzecz zapewnienia kobietom i dziewczętom możliwości swobodnego i bezpiecznego życia we wszystkich sferach;

23. wzywa Komisję do współpracy z państwami członkowskimi w celu zapewnienia skutecznego uwzględnienia przemocy ze względu na płeć w krajowych programach nauczania; z zadowoleniem przyjmuje propozycję Komisji dotyczącą ogólnounijnej kampanii w dziedzinie stereotypów płciowych w ramach strategii na rzecz równouprawnienia płci oraz zobowiązanie Komisji dotyczące „edukacji chłopców i dziewcząt od wczesnych lat na temat równouprawnienia płci i wspierania rozwoju relacji bez przemocy”, gdyż mają one kluczowe znaczenie dla skutecznego zapobiegania przemocy;

24. podkreśla znaczenie promowania współpracy między państwami członkowskimi w podejmowaniu problemu przemocy ze względu na płeć, gdyż dzięki tej współpracy państwa członkowskie prowadzące skuteczną politykę będą mogły również podzielić się swoimi doświadczeniami w drodze wymiany najlepszych praktyk;

25. wzywa Komisję i państwa członkowskie do poprawy regularnej dostępności i porównywalności wysokiej jakości zdezagregowanych danych na temat wszystkich form przemocy ze względu na płeć na poziomie Unii i na poziomie krajowym oraz do harmonizacji systemów zbierania danych między państwami członkowskimi dzięki współpracy z Eurostatem, Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej i EIGE; uważa, że wysokiej jakości dane będą niezbędne do określenia jasnych i wymiernych celów na rzecz wyeliminowania przemocy ze względu na płeć; z zadowoleniem przyjmuje ogłoszenie nowego ogólnounijnego badania Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej na temat częstotliwości występowania wszystkich form przemocy wobec kobiet i tendencji w tym zakresie;

26. podkreśla, że w celu lepszego zrozumienia przemocy ze względu na płeć w Unii należy zapewnić, aby w ramach gromadzenia danych na poziomie interwencji organów ścigania uwzględniane były co najmniej następujące kategorie: a) płeć ofiary; b) płeć sprawcy; c) związek między ofiarą i sprawcą; d) istnienie wymiaru przemocy seksualnej; e) czy jest to przemoc uwarunkowana płcią, oraz f) inne cechy społeczno-demograficzne istotne dla analizy przekrojowej; podkreśla, że obok tych danych niezbędne jest dysponowanie ogólnymi danymi dotyczącymi liczby skarg, liczby i rodzajów wydanych nakazów ochrony, wskaźników skarg oddalonych i wycofanych, wskaźników ścigania i karalności oraz czasu rozpoznawania spraw, a także informacjami na temat wyroków skazujących nałożonych na sprawców oraz zadośćuczynienia dla ofiar, w tym odszkodowania, incydentów zgłaszanych pod numerami telefonów zaufania lub służbom zdrowotnym i społecznym zajmującym się przypadkami przemocy wobec kobiet, oraz badaniami reprezentacyjnymi;

Przeciwdziałanie wszelkim formom przemocy ze względu na płeć

27. podkreśla potrzebę opracowania ukierunkowanych przepisów i strategii politycznych o podejściu przekrojowym w celu zajęcia się sytuacją ofiar przemocy ze względu na płeć, które doświadczają dyskryminacji krzyżowej ze względu na tożsamość płciową, ekspresję płciową lub cechy płciowe, a także na inne cechy, takie jak rasa, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religia lub przekonania, poglądy polityczne i inne, przynależność do mniejszości narodowej, sytuację majątkową, urodzenie, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną, stan zdrowia, stan cywilny, status uchodźcy lub migranta; podkreśla, że należy uzupełnić kształtowanie polityki i prawa poprzez dodanie konkretnych i wymiernych zobowiązań, w tym odnoszących się do grup chronionych przed dyskryminacją na mocy prawa Unii oraz orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej;

28. wzywa państwa członkowskie i Komisję, aby w obszarze swoich kompetencji zwalczały przemoc ze względu na płeć w celu zapewnienia, aby wszystkie inicjatywy ustawodawcze i nieustawodawcze miały na celu wyeliminowanie wszelkich form przemocy ze względu na płeć, w szczególności uwzględniając przemoc wobec kobiet w całej ich różnorodności oraz przemoc wobec osób LGBTIQ+ z powodu tożsamości płciowej, ekspresji płciowej i cech płciowych; przypomina, że Parlament już wcześniej zdecydowanie zachęcał państwa członkowskie do przyjmowania przepisów i strategii zakazujących terapii konwersyjnej, okaleczania narządów płciowych kobiet i osób interseksualnych oraz praktyk przymusowej sterylizacji;

Czwartek, 16 września 2021 r.

29. podkreśla, że przemoc ze względu na płeć stanowi poważne naruszenie praw człowieka i godności, mogące przybierać formę przemocy psychologicznej, fizycznej, seksualnej i ekonomicznej, i obejmuje między innymi kobietobójstwo, przemoc w związkach intymnych, molestowanie seksualne, cyberprzemoc, uporczywe nękanie, gwałt, wczesne i przymusowe zamążpójście, okaleczanie żeńskich narządów płciowych, przestępstwa popełniane w imię tzw. „honoru”, przymusową aborcję, przymusową sterylizację, wykorzystywanie seksualne i handel ludźmi, przemoc instytucjonalną, przemoc zastępczą, przemoc pośrednią i wtórną wiktyimizację;

30. przypomina, że handel ludźmi i wykorzystywanie seksualne stanowią formy przemocy ze względu na płeć wobec kobiet i dziewcząt oraz podkreśla znaczenie podejścia do handlu ludźmi z uwzględnieniem aspektu płci;

31. potępia zjawiska przemocy zastępczej, będącej przemocą fizyczną lub psychologiczną, działaniami odwetowymi, upokarzaniem i prześladowaniem wobec osób wspierających ofiary przemocy ze względu na płeć; podkreśla, że czyni te utrudniają zapobieganie przemocy ze względu na płeć, wykrywanie jej, wspieranie i rehabilitację kobiet, które doświadczyły tej przemocy;

32. wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu charakteru, rozmiarów i powagi przemocy ze względu na płeć i molestowania w miejscu pracy; z zadowoleniem przyjmuje w tym względzie niedawno przyjętą Konwencję Międzynarodowej Organizacji Pracy nr 190 w sprawie przemocy i molestowania w miejscu pracy oraz wzywa państwa członkowskie do jej bezzwłocznego ratyfikowania i wdrożenia; ponadto wzywa Komisję i państwa członkowskie do odpowiedniego uzupełnienia istniejących ram w celu wprowadzenia skutecznych środków zmierzających do zakazania przemocy i molestowania w miejscu pracy, a także środków zapobiegawczych, efektywnego dostępu do uwzględniających aspekt płci, bezpiecznych i skutecznych mechanizmów składania skarg i rozstrzygania sporów, szkoleń i kampanii informacyjnych w tym zakresie, środków wsparcia psychologicznego i środków odwoławczych;

33. podkreśla, że cyberprzemoc, w tym molestowanie seksualne i nękanie psychiczne w internecie, nękanie w internecie, cyberstalking, ujawnianie zdjęć o treściach seksualnych bez zgody, seksistowska mowa nienawiści w internecie oraz nowe formy molestowania w internecie, takie jak wtargnięcia na wideokonferencje w celu nękania uczestników obraźliwymi i kontrowersyjnymi treściami lub groźby internetowe, stanowią formę przemocy ze względu na płeć;

34. ubolewa, że cyberprzemoc w sposób nieproporcjonalny dotyka kobiety i dziewczęta oraz staje się coraz bardziej rozpowszechniona; przypomina, że cyberprzemoc ze względu na płeć stanowi spiralę i nieodłączny element przemocy stosowanej poza internetem, ponieważ obie formy przemocy są ze sobą powiązane; podkreśla, że cyberprzemoc zagraża postępom w zakresie równouprawnienia płci i ma skutek tłumiący, co jest szkodliwe dla demokratycznych zasad Unii; wyraża ubolewanie z powodu tego, że kobiety działające w sferze publicznej, takie jak polityczki, dziennikarki, artystki i działaczki często są celem cyberprzemocy ze względu na płeć, zmierzającej do zniechęcenia ich do obecności w życiu publicznym oraz w kręgach osób podejmujących decyzje;

35. podkreśla transgraniczny charakter cyberprzemocy, w której sprawcy korzystają z platform lub telefonów komórkowych podłączonych do sieci państw członkowskich innych niż to, w których znajduje się ofiara, lub hostingowanych przez państwa członkowskie inne niż to, w którym znajduje się ofiara; podkreśla potrzebę przyjęcia przez Unię skoordynowanego podejścia w celu doprowadzenia do poprawy wyników w zakresie sprawnych i dostępnych narzędzi zgłaszania, skutecznych mechanizmów usuwania treści, a także skutecznej współpracy między platformami internetowymi i organami ścigania państw członkowskich w celu zwalczania przemocy ze względu na płeć w internecie w pełnej zgodności z prawami podstawowymi;

36. wzywa państwa członkowskie i Komisję do przyjęcia szczególnych środków w celu wyeliminowania wszelkich form przemocy w internecie, która w sposób nieproporcjonalny dotyka kobiety i dziewczęta, a także do zajęcia się w szczególności rosnącą liczbą przypadków takiej przemocy podczas pandemii COVID-19, w tym poprzez odpowiednie szkolenia adresowane do funkcjonariuszy organów ścigania;

37. przypomina, że naruszenia praw seksualnych i reprodukcyjnych, w tym przemoc seksualna, przemoc ginekologiczna i położnicza oraz szkodliwe praktyki ginekologiczne i położnicze stanowią – zgodnie ze strategią na rzecz równości osób LGBTIQ – formę przemocy ze względu na płeć skierowanej wobec kobiet i dziewcząt oraz osób transpłciowych i niebinarnych i mają negatywny wpływ na równouprawnienie płci;

38. zachęca Komisję do promowania regularnej wymiany dobrych praktyk między państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami w odniesieniu do praw w dziedzinie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego w ramach wniosków dotyczących dodatkowych środków przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć i zwalczania jej;

39. podkreśla, że przymus reprodukcyjny i odmowa bezpiecznej i legalnej aborcji są również formami przemocy ze względu na płeć; podkreśla, że Europejski Trybunał Praw Człowieka kilkakrotnie orzekł, że restrykcyjne przepisy dotyczące aborcji i niewdrożenie stosownych środków naruszają przynależne kobietom prawa człowieka; podkreśla, że autonomia dziewcząt i kobiet oraz ich zdolność do podejmowania wolnych i niezależnych decyzji dotyczących ich ciała i życia są

Czwartek, 16 września 2021 r.

warunkami wstępnymi ich niezależności ekonomicznej, równości płci i eliminacji przemocy uwarunkowanej płcią; zdecydowanie potępia atak na prawa kobiet i równouprawnienie płci w Unii, w szczególności osłabienie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego kobiet oraz ich praw w tej dziedzinie, a także faktyczny zakaz bezpiecznej i legalnej aborcji w Polsce;

40. ubolewa z powodu braków widocznych w systemie egzekwowania prawa, skutkujących niskim poziomem karalności w przypadkach przemocy ze względu na płeć wobec kobiet i dziewcząt oraz bezkarnością sprawców; wzywa wszystkie państwa członkowskie do zmiany definicji „przemocy seksualnej” i „gwałtu” w prawie krajowym, aby opierała się na braku zgody, jak określono w konwencji stambulskiej;

41. wyraża zaniepokojenie z powodu seksualizacji dzieci, w szczególności seksualizacji dziewcząt przez mężczyzn; uważa, że konieczne jest wzmocnienie ochrony przewidzianej w przepisach kodeksów karnych dotyczących przestępstw seksualnych wobec dzieci, w szczególności w przypadkach, gdy sprawca lekceważy wiek dziecka;

42. mając na uwadze, że kobiety i dziewczęta z niepełnosprawnościami są od dwóch do pięciu razy bardziej narażone na różne formy przemocy niż inne kobiety; podkreśla, że Unia – będąc stroną Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych – ma obowiązek podjęcia środków na rzecz zapewnienia niepełnosprawnym kobietom i dziewczętom pełnego poszanowania wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności; zauważa, że Unia powinna poczynić postępy w tym kierunku, między innymi poprzez ratyfikację konwencji stambulskiej;

43. podkreśla, że kobiety należące do mniejszości, w szczególności kobiety romskie i muzułmańskie, w tym kobiety noszące strój religijny, są w nieproporcjonalnie dużym stopniu dotknięte przemocą ze względu na płeć, zwłaszcza w przestrzeni publicznej, w miejscu pracy oraz w internecie; podkreśla, że problemem przemocy ze względu na płeć wobec kobiet romskich i muzułmańskich należy zająć się przy zastosowaniu interseksyjnego podejścia, uwzględniającego dyskryminację ze względu na płeć w połączeniu z dyskryminacją ze względu na religię i pochodzenie etniczne;

44. zauważa, że Komisja musi zająć się szczególną sytuacją migrantek i chronić je przed przemocą na tle płciowym, w szczególności w przypadku przemocy w związkach intymnych, gdy status pobytu ofiary zależy od konkubinatu lub stanu cywilnego, i przypomina, że zgodnie z dyrektywą 2012/29/UE dostęp do odpowiedniej ochrony, usług wsparcia i skutecznych środków odwoławczych musi być dostępny dla wszystkich ofiar przemocy ze względu na płeć, w tym ofiarom przysługiwać musi prawo do otrzymywania informacji i prawo do udziału w postępowaniu karnym, a także że wszystkie prawa muszą mieć zastosowanie w sposób niedyskryminacyjny, także w odniesieniu do statusu pobytowego;

45. podkreśla, że większość obecnie obowiązujących przepisów prawa migracyjnego i uchodźczego w Europie nie podejmuje problemu narażenia migrantek i uchodźczyń, co skutkuje między innymi większym narażeniem na doświadczanie przemocy ze względu na płeć podczas przemieszczania się, niebezpiecznymi warunkami przyjęć, niewystarczającymi środkami ochrony i brakiem dostępu migrantów do wymiaru sprawiedliwości w Unii;

46. uważa, że przemoc w związkach intymnych stanowi przestępstwo przeciwko ofierze przemocy, ale również powinna być uznana za przestępstwo wobec każdego dziecka, które jest jej świadkiem, również ze względu na długotrwałe negatywne skutki na dobrostan i rozwój dziecka; potępia fakt, że dzieci sprawców przemocy wobec partnera często doświadczają złego traktowania, które jest formą wykorzystywania władzy i przemocy wobec matki, zjawiskiem znanym jako przemoc zastępcza, będącym formą przemocy motywowanej płcią;

Ochrona, wsparcie i zadośćuczynienie

47. wzywa państwa członkowskie do podjęcia wszelkich niezbędnych środków w celu promowania i zapewniania wsparcia i odszkodowania kobietom i dziewczętom w całej ich różnorodności oraz wszystkim ofiarom przemocy ze względu na płeć, a także do zapewniania im ochrony przed wszelkimi formami przemocy; przypomina, że środki takie powinny być odpowiednie, przyznawane w odpowiednim czasie, całościowe i proporcjonalne do powagi doznanej krzywdy oraz określane z należyтым uwzględnieniem potrzeb osób doświadczających krzyżowej dyskryminacji i przemocy;

48. wzywa państwa członkowskie do przestrzegania konwencji stambulskiej i zapewnienia kobietom środków ochrony i wsparcia w oparciu o zrozumienie zjawiska przemocy wobec kobiet i przemocy w związkach intymnych, z uwzględnieniem praw człowieka i bezpieczeństwa ofiary, aby unikać w ten sposób przemocy instytucjonalnej wobec ofiar wynikającej z istnienia przepisów, praktyk administracyjnych lub praktyk w zakresie egzekwowania prawa lekceważących uwarunkowania płci, lub z braku wystarczającej wiedzy i odpowiednich procedur, które to czynniki mogą prowadzić do bezkarności sprawców oraz rewiktyimizacji ofiar;

Czwartek, 16 września 2021 r.

49. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia, aby za ofiary przemocy ze względu na płeć w przypadkach przemocy w związkach intymnych uznawane były również dzieci oraz do priorytetowego zapewnienia ich godności i bezpieczeństwa; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje przepisy kryminalizujące narażanie dziecka na przemoc w bliskich związkach; wzywa ponadto państwa członkowskie do zapewnienia, aby przepisy dotyczące pieczy nad dzieckiem były zgodne z tą zasadą, to znaczy, by prawo pieczy nad dzieckiem nie było przyznawane rodzicowi będącemu sprawcą przemocy wobec partnera w związku intymnym;

50. podkreśla, że państwa członkowskie mają obowiązek zapewnić odpowiednie wsparcie i usługi dla osób, które doświadczyły przemocy ze względu na płeć, dostosowane do konkretnych potrzeb, również w czasach kryzysu; przypomina w tym kontekście, że w celu zapewnienia kobietom ochrony istotne jest wspieranie niezależnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego i organizacji schronisk dla kobiet, które posiadają niezbędną wiedzę fachową;

51. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia ofiarom dostępu do usług wsparcia i usług podstawowych, w tym usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, a także do zagwarantowania tego dostępu również na obszarach wiejskich; zdecydowanie opowiada się za dostępnością usług publicznych na wszystkich etapach procesu zadośćuczynienia, w szczególności w odniesieniu do zapewnienia niezbędnego wsparcia psychologicznego, prawnego i wsparcia w poszukiwaniu zatrudnienia;

52. wzywa państwa członkowskie i Komisję do działania na rzecz zwiększenia świadomości i zapewnienia dostępności informacji dla ofiar i sprawców przemocy ze względu na płeć we wszystkich językach UE, aby zagwarantować przestrzeganie praw ofiar podczas korzystania przez nie z podstawowego prawa do swobody przemieszczania się po Unii;

53. mając na uwadze strukturalny kontekst dyskryminacji i nierówności, wzywa państwa członkowskie do wzmocnienia wysiłków w celu zapewnienia ofiarom równego dostępu do wymiaru sprawiedliwości i do niezależnego systemu sądowego dostępnego pod względem fizycznym, finansowym, społecznym i kulturowym dla wszystkich ofiar przemocy ze względu na płeć, oraz do zagwarantowania, by prawa ofiary znajdowały się w centrum uwagi, aby uniknąć dyskryminacji, traumatyzacji lub ponownej wiktyimizacji podczas procedur sądowych, medycznych i policyjnych dzięki uwzględnieniu aspektu płci na wszystkich etapach tego procesu;

54. z zaniepokojeniem podkreśla, że większość państw członkowskich nadal ma problemy z pełną lub prawidłową transpozycją dyrektywy 2012/29/UE lub z jej stosowaniem w praktyce, na co zwrócono uwagę w strategii Komisji w zakresie praw ofiar, oraz wzywa państwa członkowskie do należytego i pilnego przeprowadzenia pełnej i prawidłowej transpozycji tej dyrektywy;

55. podkreśla, że niezaradzenie problemowi braku zaufania osób, które doświadczyły przemocy ze względu na płeć, do organów ścigania i systemu sądowego, oraz braku wiary w skuteczność działań tych organów stanowi istotny czynnik przyczyniający się do niskiego poziomu zgłaszania przypadków przemocy; wzywa państwa członkowskie do polepszenia zasobów i szkolenia praktyków i funkcjonariuszy organów ścigania, w tym sędziów, prokuratorów, pracowników sądowych, biegłych z zakresu kryminalistyki i wszystkich innych specjalistów zajmujących się ofiarami przemocy ze względu na płeć; wzywa państwa członkowskie do oceny możliwości stworzenia specjalnych sądów w tym celu; jest przekonany, że zapewnienie, by funkcjonariusze policji i sędziowie mieli większą wiedzę i umiejętności miękkie polegające na starannym wysłuchaniu, zrozumieniu wszystkich osób, które doświadczyły przemocy ze względu na płeć, i okazywaniu im szacunku przyczyni się do zaradzenia problemowi niskiego poziomu zgłaszania i rewiktyimizacji oraz stworzy bezpieczniejsze środowisko dla osób, które doświadczyły przemocy ze względu na płeć;

56. wzywa wszystkie państwa członkowskie do pełnego przestrzegania konwencji stambulskiej i przyjęcia programów leczenia ukierunkowanych na sprawców przemocy ze względu na płeć i przemocy domowej w celu zapobiegania dalszej przemocy, a także do dostarczania informacji na temat destrukcyjnych norm dotyczących płci, asymetrycznych stosunków władzy i wartości leżących u podstaw przemocy ze względu na płeć oraz zapewnienia, aby głównym przedmiotem troski były bezpieczeństwo i prawa człowieka ofiar;

57. podkreśla znaczenie zapewnienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości wszystkim osobom, które doświadczyły przemocy ze względu na płeć w kontekście sporów, w tym dostępu do wysokiej jakości pomocy prawnej, a także zapewnienia pełnej odpowiedzialności sprawców wszystkich przestępstw ze względu na płeć popełnianych w związku ze sporami wobec kobiet i dziewcząt oraz mężczyzn i chłopców, przez uruchamianie procedur prawnych na szczeblu krajowym, regionalnym i międzynarodowym, w szczególności za pośrednictwem Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego;

58. wzywa państwa członkowskie do pełnego wdrożenia dyrektyw 2011/99/UE, 2012/29/UE i 2011/36/UE;

Czwartek, 16 września 2021 r.

59. podkreśla, że brak unijnego aktu prawnego na rzecz zwalczania przemocy ze względu na płeć oraz rozbieżności między przepisami krajowymi poszczególnych państw członkowskich prowadzą do różnych poziomów ochrony osób, które doświadczyły takiej przemocy;

60. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do rozszerzenia pojęcia przestępstwa wyszczególnionego w art. 83 ust. 1 akapit drugi TFUE, aby obejmowało przestępstwa z nienawiści i mowę nienawiści; wzywa Komisję do uwzględnienia orientacji seksualnej, tożsamości płciowej, ekspresji płciowej i cech płciowych wśród przyczyn dyskryminacji szczególnie objętych treścią tego artykułu; uważa, że jest to niezbędne do zapewnienia ochrony osób LGBTIQ+ w Unii;

61. zwraca uwagę na znaczenie pełnego wykorzystania możliwości szkoleniowych dostępnych państwom członkowskim za pośrednictwem różnych programów, organów i jednostek organizacyjnych Unii oraz wzywa państwa członkowskie do zapewnienia stałych i skutecznych szkoleń obejmujących perspektywę płci i praw człowieka oraz normy międzynarodowe; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia ofiarom prawa do publicznej i wysokiej jakości pomocy prawnej przed rozpoczęciem postępowania sądowego i w jego trakcie;

62. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do przedstawienia w 2021 r. wniosku dotyczącego dyrektywy w celu zapobiegania przemocy ze względu na płeć i zwalczania jej, z myślą o wdrożeniu w ten sposób norm konwencji stambulskiej; podkreśla, że ta nowa dyrektywa musi być uzupełnieniem istniejących i przyszłych środków ustawodawczych i nieustawodawczych, a celem jest doprowadzenie do spójnych działań Unii w dziedzinie równouprawnienia płci oraz ostatecznej ratyfikacji konwencji stambulskiej; ponawia w związku z tym swój apel do Unii o ratyfikowanie konwencji stambulskiej; ponadto przypomina o zobowiązaniu Przewodniczącej Komisji do rozszerzenia pojęcia przestępstwa, aby obejmowało konkretne formy przemocy ze względu na płeć zgodnie z art. 83 ust. 1 TFUE;

Kolejne kroki na poziomie Unii

63. podkreśla, że przemoc ze względu na płeć, zarówno w internecie, jak i poza nim, jest szczególnie poważnym przestępstwem i powszechnie występującym pogwałceniem praw podstawowych i wolności w Unii, któremu należy skuteczniej i z większą determinacją przeciwdziałać w oparciu o wspólną podstawę; podkreśla, że przemoc ze względu na płeć jest wynikiem mających wymiar transgraniczny społecznych i systemowych różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn; zwraca w szczególności uwagę na rosnącą liczbę dobrze zorganizowanych i mających charakter transgraniczny ruchów antygenderowych, antyfeministycznych i skierowanych przeciw osobom LGBTIQ+; uważa ponadto, że wymiar transgraniczny cyberprzemocy ze względu na płeć oraz ogromne skutki indywidualne, gospodarcze i społeczne przemocy ze względu na płeć we wszystkich państwach członkowskich potwierdzają potrzebę zwalczania przemocy ze względu na płeć w jej wielu wymiarach w oparciu o wspólną unijną podstawę;

64. wzywa Unię do pilnego zajęcia się problemem rosnącej przemocy ze względu na płeć podczas pandemii COVID-19; w związku z tym wzywa Komisję do opracowania unijnego protokołu w sprawie przemocy ze względu na płeć w czasach kryzysu oraz do uwzględnienia usług ochrony ofiar, takich jak telefony zaufania, bezpieczne zakwaterowanie i usługi zdrowotne, jako „podstawowych usług” w państwach członkowskich, aby zapobiegać przemocy ze względu na płeć i wspierać ofiary przemocy podczas kryzysów takich jak pandemia COVID-19;

65. podkreśla, że przyjęcie instrumentów regionalnych i międzynarodowych, takich jak konwencja stambulska, Deklaracja Narodów Zjednoczonych o likwidacji przemocy wobec kobiet i inne rezolucje Organizacji Narodów Zjednoczonych, również wskazuje na potrzebę wspólnego zwalczania wszelkich form przemocy ze względu na płeć;

66. podkreśla, że szczególna potrzeba wspólnego zwalczania przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz innych form przemocy ze względu na płeć wynika również z konieczności ustanowienia norm minimalnych odnoszących się do określenia przestępstw oraz kar, w tym wspólnej definicji przemocy ze względu na płeć, a także norm minimalnych dotyczących kluczowych kwestii zapobiegania przestępstwom, niskiego poziomu zgłaszania, ochrony ofiar, wsparcia i zadośćuczynienia oraz ścigania sprawców; podkreśla, że przyjęte podejścia i poziomy zaangażowania państw członkowskich w zakresie zapobiegania przemocy ze względu na płeć i jej zwalczania znacznie się różnią i w związku z tym wspólne podejście przyczyniłoby się również do ścigania przestępstw w operacjach transgranicznych;

67. zwraca się do Komisji o przedłożenie, na podstawie art. 83 ust. 1 akapit trzeci TFUE, wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie uznania przemocy ze względu na płeć za nową dziedzinę przestępczości spełniającą kryteria określone w tym artykule w oparciu o zalecenia zawarte w załączniku, oraz zwraca się do Komisji o wykorzystanie tej nowej dziedziny przestępczości jako podstawy prawnej dla całościowej i ukierunkowanej na ofiary dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady, z myślą o zapobieganiu wszelkim formom przemocy ze względu na płeć, zarówno w internecie, jak i poza nim, i zwalczaniu jej;

Czwartek, 16 września 2021 r.

68. wzywa Komisję, aby przedstawiła wniosek dotyczący kompleksowej dyrektywy w sprawie przemocy ze względu na płeć, która to dyrektywa wdrażałaby normy konwencji stambulskiej i inne normy międzynarodowe, takie jak zalecenia Komisji ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet w sprawie przemocy ze względu na płeć, oraz która obejmowałaby co najmniej następujące elementy:

- środki zapobiegania przemocy, w tym zapobiegania poprzez programy edukacyjne uwzględniające aspekt płci i podejście interseksjonalne, skierowane zarówno do dziewcząt, jak i chłopców, oraz wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt;
- usługi wsparcia oraz środki ochrony i zadośćuczynienie dla ofiar;
- środki zwalczania wszelkich form przemocy ze względu na płeć, w tym przemocy wobec osób LGBTQ+ ze względu na płeć, tożsamość płciową, ekspresję płciową oraz cechy płciowe, a także środki zwalczania przemocy ze względu na płeć w internecie, a także środki zwalczania wykorzystywania seksualnego i niegodziwego traktowania w celach seksualnych;
- minimalne standardy w zakresie ścigania przestępstw;
- podejście skoncentrowane na ofiarach i interseksjonalne;
- obowiązki państw członkowskich polegające na dopilnowaniu, by decyzja w sprawie prawa pieczy nad dziećmi i prawa do odwiedzin w odniesieniu do dzieci była odpowiednio rozważana w przypadkach związanych z przemocą ze względu na płeć, poprzez nadanie prymatu prawom ofiary w stosunku do innych praw;
- środki zapewniające udzielanie informacji we wszystkich odnośnych językach; oraz
- środki mające na celu zapewnienie współpracy między państwami członkowskimi i wymiany najlepszych praktyk, informacji oraz wiedzy fachowej;

69. wzywa Komisję do powołania koordynatora ds. zwalczania przemocy wobec kobiet i innych form przemocy ze względu na płeć;

o

o o

70. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji oraz zaleceń zawartych w załączniku Komisji i Radzie.

Czwartek, 16 września 2021 r.

ZAŁĄCZNIK DO REZOLUCJI:

DECYZJA RADY

w sprawie uznania przemocy ze względu na płeć za dziedzinę przestępczości spełniającą kryteria określone w art. 83 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 83 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając zgodę Parlamentu Europejskiego,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Równość kobiet i mężczyzn leży u podstaw wartości unijnych i jest podstawową zasadą Unii zapisaną w Traktatach i uznaną w art. 23 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”). Prawo do równego traktowania i niedyskryminacji stanowi prawo podstawowe zapisane w Traktatach i Karcie. Wyeliminowanie przemocy mężczyzn wobec kobiet i dziewcząt jest warunkiem niezbędnym do osiągnięcia prawdziwej równości kobiet i mężczyzn.
- (2) Artykuł 8 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) zobowiązuje Unię, by we wszystkich swoich działaniach zmierzała do zniesienia nierówności oraz wspierania równości mężczyzn i kobiet.
- (3) Zgodnie z art. 83 ust. 1 akapit trzeci TFUE Rada, w zależności od rozwoju przestępczości, może przyjąć decyzję określającą dodatkowe w stosunku do tych określonych w art. 83 ust. 1 akapit drugi TFUE dziedziny przestępczości, jako dziedziny szczególnie poważnej przestępczości o wymiarze transgranicznym, w związku z rodzajem lub skutkami takich przestępstw lub ze szczególną potrzebą ich wspólnego zwalczania.
- (4) Przyjmując taką decyzję na mocy art. 83 ust. 1 akapit trzeci TFUE, Rada stanowi jednomyślnie po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.
- (5) Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE) oraz Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (zwana dalej „konwencją stambulską”) definiują przemoc wobec kobiet ze względu na płeć jako przemoc skierowaną przeciwko kobiecie ponieważ jest kobietą, lub która dotyka kobiety w nieproporcjonalnie większym stopniu. W konwencji stambulskiej stwierdza się, że pod pojęciem przemocy wobec kobiet należy rozumieć każdy akt przemocy ze względu na płeć, który powoduje lub może prowadzić do fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej szkody lub cierpienia kobiet, w tym również groźby takich aktów, przymus lub arbitralne pozbawienie wolności, zarówno w życiu publicznym, jak i prywatnym.
- (6) Osoby LGBTIQ+ są również ofiarami przemocy ze względu na płeć z powodu swojej płci, tożsamości płciowej, ekspresji płciowej i cech płciowych.
- (7) Przemoc ze względu na płeć wobec osób LGBTIQ+ obejmuje przemoc fizyczną, przemoc psychologiczną, przymusowe małżeństwa, przemoc seksualną, w tym gwałt „korekcyjny” i molestowanie seksualne, okaleczanie narządów płciowych kobiet i osób interseksualnych, przymusową sterylizację osób transpłciowych i interseksualnych, tzw. przestępstwa „honorowe”, terapię konwersyjną, mowę nienawiści zarówno w internecie, jak i poza nim, nękanie i molestowanie, ubóstwo społeczno-ekonomiczne oraz akty przemocy zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym z powodu tożsamości płciowej, ekspresji płciowej lub cech płciowych ofiary.
- (8) Przemoc ze względu na płeć jest zakorzeniona w stereotypach dotyczących płci, strukturach heteropatriarchalnych i asymetriach władzy oraz nierównościach o charakterze strukturalnym i instytucjonalnym. Przemoc ze względu na płeć dotyczy wszystkich obszarów społeczeństwa.

Czwartek, 16 września 2021 r.

- (9) Zgodnie z konwencją stambulską płeć społeczno-kulturową definiuje się jako „społecznie skonstruowane role, zachowania, działania i atrybuty, które dane społeczeństwo uznaje za odpowiednie dla kobiet lub mężczyzn”, co przypomina, że wiele form przemocy wobec kobiet wynika z nierówności między kobietami a mężczyznami, jeśli chodzi o władzę.
- (10) Przemoc ze względu na płeć, zarówno w internecie, jak i poza nim, oraz brak dostępu do odpowiedniej ochrony są najjaskrawszym przejawem dyskryminacji ze względu na płeć i stanowią naruszenie zapisanych w Karcie praw podstawowych, takich jak prawo do poszanowania godności człowieka, prawo do życia, prawo do integralności fizycznej i psychicznej, zakaz tortur i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, zakaz niewolnictwa i pracy przymusowej, prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego oraz prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego.
- (11) Przemoc ze względu na płeć, zarówno w internecie, jak i poza nim, jest szczególnie poważnym przestępstwem i powszechnie występującym pogwałceniem praw podstawowych i wolności w Unii, któremu należy skuteczniej i z większą determinacją przeciwdziałać w oparciu o wspólną podstawę.
- (12) Przyjęcie instrumentów regionalnych i międzynarodowych, takich jak konwencja stambulska, Deklaracja Narodów Zjednoczonych o likwidacji przemocy wobec kobiet i inne rezolucje Organizacji Narodów Zjednoczonych, wskazuje na potrzebę wspólnego zwalczania wszelkich form przemocy ze względu na płeć.
- (13) Szczególna potrzeba wspólnego zwalczania przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz innych form przemocy ze względu na płeć wynika również z konieczności ustanowienia norm minimalnych odnoszących się do określania przestępstw oraz kar, w tym wspólnej definicji przemocy ze względu na płeć, a także norm minimalnych dotyczących kluczowych kwestii zapobiegania przestępstwom, niskiego poziomu zgłaszania, ochrony ofiar, wsparcia i zadośćuczynienia oraz ścigania sprawców. Przyjęte podejścia i poziomy zaangażowania państw członkowskich w zakresie zapobiegania przemocy ze względu na płeć i jej zwalczania znacznie się różnią i w związku z tym wspólne podejście przyczyniłoby się również do ścigania przestępstw w operacjach transgranicznych.
- (14) Przemoc ze względu na płeć spełnia kryteria, w związku z którymi należy ją uznać za nową dziedzinę przestępczości na mocy art. 83 ust. 1 TFUE,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Przemoc ze względu na płeć zostaje niniejszym uznana za dziedzinę przestępczości spełniającą kryteria określone w art. 83 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Rady

Przewodniczący
